

Samen sterk voor de toekomst

**Coalitieakkoord
Gemeente Enkhuizen
2026 - 2030**

Inhoudsopgave

1. Een nieuw akkoord	5
1.1 Samen verantwoordelijkheid nemen	5
1.2 De inbreng van andere partijen en organisaties	5
1.3 De speerpunten voor 2026 – 2030	6
1.4 Leeswijzer	7
2. Ruimtelijke ordening en wonen	8
2.1 Regie en versnelling van woningbouw	8
2.2 Betaalbaarheid en doelgroepen	9
2.3 Slim ruimtegebruik en nieuwe woonvormen	10
2.4 Haalbare verduurzaming	10
3. Economie en toerisme	12
3.1 Ondernemers centraal	12
3.2 Bedrijventerreinen en werkgelegenheid	13
3.3 Toerisme als pijler, in balans	13
3.4 Erfgoed en cultuurhistorie	14
4. Veiligheid	15
4.1 Zichtbare en menselijke handhaving	15
4.2 Sociale veiligheid en ondermijning	15
5. Openbare ruimte en leefbaarheid	17
5.1 Basis op orde	17
5.2 Klimaatadaptie en groen	17
5.3 Spelen en bewegen	18
5.4 Parkeren	19
6. Sociaal domein	21
6.1 Uitgangspunten	21
6.2 Sociale basis	21
6.3 Jeugd en onderwijs	22
6.4 Bestaanszekerheid	23
7. Dienstverlening en bestuur	25
7.1 Betrouwbare en begrijpelijke overheid	25
7.2 Participatie en vertrouwen	25
7.3 Vergunningen en subsidies	26
8. Regionale samenwerking	27
9. Financiën	29
9.1 Verantwoord financieel beleid	29
9.2 De inkomstenkant	29
9.3 De uitgavenkant	30
Bijlage: Indicatief financieel overzicht	31

1. Een nieuw akkoord

1.1 Samen verantwoordelijkheid nemen

De coalitie van **CDA, Enkhuizen Vooruit! (EV!), Het Enkhuizer Alternatief (HEA), VVD en D66** neemt met dit akkoord het initiatief om gezamenlijk verantwoordelijkheid te nemen voor het bestuur van de gemeente Enkhuizen in de periode 2026 - 2030. Het lokaal bestuur staat voor grote en soms moeilijke keuzes. De druk op de woningmarkt is groot, de zorgvraag neemt toe, de gemeentefinanciën staan onder spanning en tegelijkertijd vragen inwoners terecht om veiligheid, leefbaarheid, bereikbaarheid en een betrouwbare overheid.

Enkhuizen is een stad met een sterk eigen karakter: historisch, compact, sociaal verbonden en ondernemend. Die kracht willen wij behouden en versterken. Dat vraagt om bestuur dat zichtbaar en benaderbaar is, keuzes durft te maken. Wij kiezen voor een politiek die dichtbij en betrokken is, die oog heeft voor verschillen tussen mensen en wijken, en die werkt vanuit vertrouwen en verantwoordelijkheid.

Wij bevorderen een inclusieve samenleving waarin iedere inwoner de mogelijkheid heeft om volwaardig deel te nemen aan de samenleving. Toegankelijkheid, respect voor verschillen en het verminderen van belemmeringen zijn daarbij richtinggevend. Deze uitgangspunten worden integraal betrokken bij beleid, dienstverlening en de inrichting van de openbare ruimte, evenals bij sport-, cultuur- en participatievoorzieningen. Daarmee streven wij naar een omgeving waarin alle inwoners zich welkom, veilig en vertegenwoordigd voelen en mee kunnen doen.

Dit coalitieakkoord is geen optelsom van verkiezingsprogramma's, maar een gezamenlijke koers. Het is gebaseerd op de feiten uit de aangeleverde informatie, de inzichten uit de samenleving en de gedeelde overtuiging dat Enkhuizen alleen vooruitkomt door samen te werken: met inwoners, ondernemers, verenigingen en regionale partners. Daarbij kiezen wij voor realistische ambities, uitvoerbaar beleid en financiële degelijkheid.

Tot slot is dit coalitieakkoord een gezamenlijke belofte aan de inwoners van Enkhuizen. Wij gaan voor nabijheid, betrouwbaarheid en toekomstgericht bestuur. Niet alles kan tegelijk, maar wat we doen, doen we zorgvuldig en samen. Met vertrouwen in elkaar en in de kracht van Enkhuizen bouwen wij aan een stad waar het goed wonen, werken en leven is — nu en in de toekomst.

1.2 Dankwoord naar andere partijen en organisaties

De inhoud van dit akkoord is in belangrijke mate gebaseerd op de verkiezingsprogramma's van de vijf coalitiepartijen. Daarnaast is aan andere fracties binnen de gemeenteraad gelegenheid geboden om zaken die zij belangrijk vinden mee te geven aan de onderhandelaars. De fracties van de SGP en de Piratenpartij hebben daarvan gebruik gemaakt. Ook aan maatschappelijke organisaties is die gelegenheid geboden. Tien organisaties hebben deze kans aangegrepen om hun wensen onder de aandacht van de onderhandelaars te brengen. In totaal zijn bijna 70 suggesties aangedragen. Daarvan heeft bijna de helft in meer of mindere mate z'n weg gevonden in het akkoord. Tot slot mag niet onvermeld blijven dat eveneens dankbaar gebruik is gemaakt van de door de ambtelijke organisatie opgestelde factsheets en de opgevraagde aanvullende informatie.

1.3 De speerpunten voor 2026 – 2030

Alle beleidsterreinen zijn belangrijk, maar in deze raadsperiode zal een extra inspanning worden geleverd op de volgende zes thema's.

Woningbouw

We gaan voor versnelling van de woningbouwopgave voor alle doelgroepen. Daarbij stapelen we geen stenen, maar bouwen we aan een samenleving. Dat doen we door te bouwen in de mix, met bijpassende voorzieningen die ontmoeting bevorderen.

Sociaal Domein

Ca. 40% van onze begroting gaat naar het sociaal domein. Daar doen we veel goede dingen mee. Maar de kosten zijn zo hoog opgelopen en zo onbeheersbaar geworden dat ze onze financiële gezondheid bedreigen. Om de organisatie toekomstbestendig te houden, zetten wij in op een aanzienlijke ombuiging en structurele kostenbeheersing. Dat doen we op basis van het lopende kerntakenonderzoek, in lijn met landelijk beleid en met behoud van onze maatschappelijke opdracht en sociale betrokkenheid. Wettelijke taken en taken die zich richten op preventie hebben prioriteit en worden samen met de overige niet-wettelijke taken periodiek heroverwogen op effectiviteit en betaalbaarheid. Ook vindt een beoordeling plaats waar het sociaal domein efficiënter kan worden ingericht. We combineren deze integrale heroverweging van het sociaal domein met het vergroten van de zelf- en samenredzaamheid en het versterken van sociale netwerken in de stad. Voor iedereen die dat echt nodig heeft, blijft zorg bereikbaar.

Leefbaarheid

Voorop staat een veilige leefomgeving waarin het voor iedereen prettig wonen, werken en recreëren is. We zetten in op versterking van de Enkhuizer samenleving om de zelf- en samenredzaamheid en het gevoel van verbondenheid met de stad te vergroten. We investeren in de kwaliteit van de openbare ruimte, met vergroening en meer mogelijkheden om te sporten en te ontmoeten.

Duurzaamheid

We kiezen voor een duurzame ontwikkeling van Enkhuizen die haalbaar, betaalbaar en uitvoerbaar is voor inwoners en ondernemers. Duurzaamheid is geen doel op zich, maar een middel om de leefbaarheid, betaalbaarheid en toekomstbestendigheid van de stad te versterken. We maken duurzaamheid onderdeel van al onze plannen en projecten.

Financiële stabiliteit

Financieel gezond worden is het uitgangspunt. Dat is van groot belang, voor nu en voor wat nog op ons afkomt. Een belangrijke stap daartoe is de beheersing van de uitgaven in het sociaal domein. Investerings moeten vooral mogelijk worden gemaakt door herallocatie van middelen, kritisch kijken naar bovenwettelijke activiteiten (inclusief subsidies), efficiency van de eigen organisatie en het verhogen van de inkomsten, zonder de lasten van onze inwoners met meer dan de inflatiecorrectie te laten stijgen.

Bestuurlijke transparantie

Openheid is de norm, geheimhouding alleen als dat moet. We zijn helder in onze communicatie, zijn herkenbaar, bereikbaar en betrouwbaar. We werken actief aan het verkleinen van de afstand naar onze inwoners en ondernemers.

Binnen deze zes thema's, maar ook daarnaast, zetten we in op **preventief handelen**. Door daarin te investeren voorkomen we grotere problemen en hogere kosten in de toekomst. Ook willen we de **samenwerking** met en in de samenleving versterken. Zo maken we gebruik van de kracht van de Enkhuizer gemeenschap. Tot slot zetten we, nog meer dan voorheen, in op een **integrale benadering** om efficiënter te werken en kwaliteit toe te voegen.

1.4 Leeswijzer

Voortbouwend op de hiervoor genoemde speerpunten worden hierna achtereenvolgens de volgende thema's behandeld: (2) Ruimtelijke ordening en wonen, (3) Economie en toerisme, (4) Veiligheid, (5) Openbare ruimte, (6) Sociaal domein, (7) Dienstverlening en bestuur, (8) Regionale samenwerking en (9) Financiën.

Ieder thema wordt ingeleid met een korte toelichting, waarna wordt aangegeven wat daarbij de ambities zijn en welke concrete maatregelen daarvoor worden beoogd. In de financiële bijlage is een indicatie opgenomen van de benodigde budgetten. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen enerzijds geplande investeringen en anderzijds de benodigde budgetten. De in de bijlage opgenomen bedragen zijn indicatief, omdat ze zijn gebaseerd op een inschatting en bovendien afhankelijk zijn van de mate waarin we in staat zijn de geplande ombuigingen de komende vier jaar ook volledig te realiseren. Alleen deze ombuigingen zijn een harde taakstelling, binnen de aangegeven bandbreedtes.

Dit coalitieakkoord is een akkoord op hoofdlijnen. De niet genoemde thema's zijn niet onbelangrijk, maar daar zijn nu nog geen afspraken over gemaakt. Daar wordt het huidige beleid in principe voortgezet. Het betekent ook dat alle partijen daar in beginsel vrij zijn om hun positie te bepalen.

2. Ruimtelijke ordening en wonen

De fysieke leefomgeving bestaat onder andere uit de beleidsterreinen: gebiedsontwikkeling, inrichting van het landelijk gebied, gemeentelijk vastgoed, grondbeleid, recreatie en de uitvoering van de Omgevingswet. De rol van de gemeente hierbij is onder meer:

- Regisseur en/of facilitator van gebiedsontwikkelingen, woningbouw en ruimtelijke kwaliteit.
- Vergunningverlener en beleidsmaker onder de Omgevingswet.
- Samenwerkingspartner van woningcorporaties, marktpartijen, provincie, bewoners en regio.
- Eigenaar en exploitant van gemeentelijk vastgoed en sportaccommodaties.

2.1 Regie en versnelling van woningbouw

Wat willen we bereiken

Wonen vormt de basis van een sterke en stabiele samenleving. In Enkhuizen is het tekort aan woningen voelbaar voor starters, jongeren, gezinnen én ouderen. Daarom wordt woningbouw één van de speerpunten van deze bestuursperiode. De gemeente neemt hierbij een actieve regierol: niet afwachten, maar sturen, versnellen en mogelijk maken.

De Omgevingswet vraagt om integrale afwegingen; dat uitgangspunt omarmen wij.

Gebiedsontwikkeling gebeurt daarom altijd in samenhang met zorg en voorzieningen, infrastructuur, groen, water. Dit geldt waar mogelijk ook voor de nieuwe fasen in de lopende gebiedsontwikkelingen.

Activiteiten / maatregelen

1. Lopende gebiedsontwikkelingen zoals De Gouwe Vaart, Stadskade en Nijevoert worden voortvarend uitgevoerd. Daarbij worden -gelet op de langjarige uitvoeringsperiode- de vooraf afgesproken woningdifferentiatie en de behoeften aan woonvoorzieningen geëvalueerd.
2. Projecten die zich in een vergevorderd stadium bevinden en snel tot realisatie kunnen komen, krijgen prioriteit.
3. Waar procedures onnodig vertragen, wordt gekeken hoe deze binnen wettelijke kaders kunnen worden verkort.

2.2 Betaalbaarheid en doelgroepen

Wat willen we bereiken

De coalitie kiest nadrukkelijk voor een woningvoorraad die aansluit bij de behoeften van de Enkhuizer samenleving. In dat kader streven we ook naar het beschikbaar stellen van 50% van nieuwbouwwoningen aan mensen die economisch en/of sociaal gebonden zijn aan Enkhuizen. De nieuwbouw moet rekening houden met de demografische ontwikkeling van Enkhuizen. Voor de woondifferentiatie houden we vast aan het Woonakkoord Noord-Holland Noord. Het streven blijft 30% sociale huurwoningen in Enkhuizen. Waar dit in de uitvoering niet mogelijk is, accepteren we een lager percentage, mits ten faveure van goedkope en/of betaalbare koop. De positie van woningcorporatie Welwonen willen we versterken.

Een belangrijk instrument is het bevorderen van doorstroming. Door aantrekkelijke, levensloopbestendige woningen voor ouderen te realiseren, komen bestaande woningen vrij voor gezinnen en starters.

Enkhuizen voert de verplichtingen die voortvloeien uit de spreidingswet voor de opvang van asielzoekers onverkort uit, waarbij veiligheid voorop staat en overlast tot een minimum wordt beperkt. We blijven daarbij inzetten op maatschappelijk draagvlak.

Activiteiten / maatregelen

4. Maken van heldere prestatieafspraken met woningbouwcorporatie Welwonen en die vooraf om wensen en bedenkingen voorleggen aan de raad.
5. In gesprek gaan met woningbouwcorporatie Welwonen over de wijze waarop minder courante huurwoningen kunnen worden verkocht om te kunnen investeren in nieuwbouw.
6. Stimuleren van de gewenste doorstroming met verhuisondersteuning en heldere informatie.
7. Onderzoek naar de mogelijkheden van de opstart van de koopstartregeling in Enkhuizen.

2.3 Slim ruimtegebruik en nieuwe woonvormen

Wat willen we bereiken

Naast nieuwbouw zet de gemeente in op beter benutten van bestaande ruimte door innovatieve woonvormen. Daarnaast maken we ruimte voor innovatieve en gemeenschapsgerichte woonvormen, zoals hofjes (waaronder Knarrenhof-achtige concepten), mantelzorgwoningen, woon-zorg combinaties en woningdelen. Deze dragen bij aan sociale verbinding en het voorkomen van zwaardere zorg. We laten tijdelijke en flexibele woonvormen, zoals jongerenwoningen en tijdelijke huisvesting voor spoedzoekers, onderdeel blijven van het woninginstrumentarium.

Activiteiten / maatregelen
8. Actief stimuleren van Wonen boven winkels en transformatie van leegstaand vastgoed.
9. Onderzoeken van de mogelijkheden om bestaande bedrijfslocaties een nieuwe bestemming te geven die meer passend is bij de groei van de stad.
10. Woningplitsing, hospitaverhuur en optoppen mogelijk maken onder duidelijke kwaliteits- en veiligheidsvoorwaarden.
11. Onderzoeken van de voorwaarden om woningdelen mogelijk te maken.
12. Mogelijk maken om te kunnen afwijken van de parkeernormen om de woningbouw te versnellen.
13. Uitvoeren van een haalbaarheidsonderzoek naar de realisatie van Skaeve Huse in Enkhuizen t.b.v. eigen inwoners.

2.4 Haalbare verduurzaming

Het beleidsterrein duurzaamheid omvat de gemeentelijke taken en opgaven rond energie, klimaat, milieubescherming en een toekomstbestendige inrichting van de leefomgeving.

Het gaat zowel om wettelijke taken (vergunningverlening, toezicht en handhaving van milieuregels) als om uitvoering van landelijke en regionale opgaven, zoals energiebesparing, warmtetransitie en klimaatadaptatie.

Deze onderwerpen raken meerdere beleidsterreinen, waaronder woningbouw, economie en openbare ruimte, en vragen afstemming met andere overheden, uitvoeringsorganisaties en netbeheerders.

De gemeente is:

- verantwoordelijk voor coördinatie van lokale maatregelen rond energie en klimaatadaptatie;
- vergunningverlener, toezichthouder en handhaver van milieuregels (deels uitgevoerd via de omgevingsdienst);
- opdrachtgever en deelnemer in regionale samenwerking en uitvoering van wettelijke milieutaken;
- samenwerkingspartner van provincie, waterschap, netbeheerders en regiogemeenten;
- aan zet van instrumenten richting inwoners en bedrijven, zoals informatievoorziening en regelingen.

Wat willen we bereiken

We kiezen voor duurzaamheid die uitvoerbaar en betaalbaar is voor inwoners en ondernemers.

Wettelijke normen zijn het uitgangspunt. Daarnaast integreren we duurzaamheid als aspectbeleid binnen alle andere beleidsterreinen, zodat het standaard wordt meegenomen in de gemeentelijke planvorming.

Wij zetten in op een praktische energietransitie, waarin energiebesparing en isolatie de eerste stap vormen. De gemeente ondersteunt inwoners en ondernemers bij het nemen van deze maatregelen door middel van toegankelijke informatie, advies en gerichte stimuleringsregelingen.

Bij de keuze voor duurzame energieopwekking wordt prioriteit gegeven aan zon op daken van woningen, bedrijven en maatschappelijke voorzieningen. Ook volgen we het initiatief van de SMR in Opmeer met interesse. Met het oog op het waardevolle landschap wordt terughoudend omgegaan met grootschalige opwekking in het buitengebied. Initiatieven worden beoordeeld op draagvlak, ruimtelijke inpassing en meerwaarde voor de lokale gemeenschap. Wat de afvalinzameling betreft gaan betaalbaarheid en duurzaamheid hand in hand. Grondstoffen zijn schaars en het verbranden van restafval wordt steeds duurder. Dit werkt door in de tarieven van de afvalstoffenheffing. Zowel inwoners van de binnenstad als van hoogbouw kunnen inmiddels hun GFT-afval scheiden. Daarom is een volgende stap nodig naar minder (rest)afval en meer hergebruik, met goede voorzieningen en informatie voor inwoners.

Activiteiten / maatregelen

14. Opstellen van een integrale nota Duurzaamheid als leidraad voor de inbreng in andere beleidsterreinen.
15. Ondersteunen van inwoners en buurtinitiatieven via informatie, advies en subsidies, o.a. met betrekking tot isolatie, energiebesparing en netcongestie.
16. Maatwerk bij verduurzamen van monumenten en historisch erfgoed.
17. Zonnepanelen primair op daken, zorgvuldig omgaan met landschap.
18. Verkennen op welke wijze kan worden aangesloten bij het initiatief van de small modular reactor (SMR) in Opmeer.
19. Verkennen vervolgstappen naar minder (rest)afval en meer hergebruik.

3. Economie en toerisme

Het beleidsterrein Economie & Toerisme omvat het samenwerken met ondernemers, het versterken van de lokale economie en het aantrekkelijk houden van winkelgebieden, havens, agrarische zones en bedrijventerreinen. Voor de gemeente betekent dit concreet:

- het ondersteunen van lokale ondernemers(verenigingen);
- regionale afstemming over economische ontwikkeling in West-Friesland;
- meedoen in regionale economische programma's zoals de Economische Agenda West-Friesland, LEADER-subsidieprogramma, en het Ontwikkelingsbedrijf NHN.

3.1 Ondernemers centraal

De economie van Enkhuizen draait op ondernemers: van de winkelier in de binnenstad tot de bedrijven op de bedrijventerreinen, van de horeca tot Seed Valley. Zij spelen een belangrijke rol in het creëren van werkgelegenheid en het bevorderen van de levendigheid en daarmee de aantrekkelijkheid van de stad.

Wat willen we bereiken

Wij zetten in op een ondernemersvriendelijk vestigingsklimaat, waarin duidelijkheid, voorspelbaarheid en samenwerking centraal staan. De gemeente positioneert zich nadrukkelijk als partner van ondernemers: meedenkend, toegankelijk en oplossingsgericht.

Wij streven naar:

- een transparante en voorspelbare vergunningverlening;
- vermindering van regeldruk waar mogelijk;
- versterking van lokaal ondernemerschap en werkgelegenheid;
- behoud en ontwikkeling van een economisch vitale binnenstad.

Activiteiten / maatregelen

20. Inrichten van één duidelijk en herkenbaar aanspreekpunt voor al onze ondernemers.
21. Structureel overleg voeren met ondernemersverenigingen, horeca en parkmanagement.
22. In principe beperken van de verhoging van lokale lasten voor bedrijven tot de inflatie.
23. Opstellen van een nieuw evenementenbeleid in samenspraak met inwoners, ondernemers en andere belangrijke stakeholders.

3.2 Bedrijventerreinen en werkgelegenheid

Wat willen we bereiken

De bestaande bedrijventerreinen blijven de ruggengraat van de lokale economie. Naast modernisering en verbetering wordt ingezet op:

- ruimte voor innovatieve en toekomstbestendige sectoren, met nadruk op Seed Valley, de nautische sector en de maakindustrie;
- een gezonde balans tussen economische groei, leefbaarheid en veiligheid.

De huisvesting van arbeidsmigranten gebeurt zorgvuldig, in samenhang met werkgeversverantwoordelijkheid, leefbaarheid en handhaving.

De Westerstraat is van grote waarde voor de leefbaarheid en economische vitaliteit van de binnenstad. We zetten in op vermindering van leegstand, verbetering van de uitstraling van het winkelgebied en ondersteuning van initiatieven die bijdragen aan een aantrekkelijk stadscentrum. Daarnaast wordt ingezet op een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor zowel bestaande als nieuwe ondernemers in alle kernwinkelgebieden.

Activiteiten / maatregelen

24. Moderniseren en herstructureren van Schepenwijk.
25. Opstellen van een herstructureringsplan voor Krabbersplaat.
26. Verbeteren van veiligheid, verlichting en bereikbaarheid op bedrijventerreinen.
27. Gericht aanpakken van ondermijning, schijnconstructies en illegale bewoning op bedrijventerreinen, o.a. in samenwerking met het Bestuurlijk Interventie Team West-Friesland (BIT).
28. Via samenwerkingsverbanden in de regio proberen jongeren te interesseren voor sectoren waarin Enkhuizen sterk is, zoals de zaadveredelingssector en maritieme techniek.

3.3 Toerisme als pijler, in balans

Enkhuizen is een toeristenstad met jaarlijks ca. 1 miljoen bezoekers. De historische binnenstad met tal van monumenten en musea is zeer bezienswaardig. Ook de nautische sector (havens etc.) is erg belangrijk voor Enkhuizen. De gemeente levert inzet om bij te dragen aan een gastvrij Enkhuizen. Het grote aantal bezoekers levert veel op, maar brengt ook problemen met zich mee, met name voor de leefbaarheid in de binnenstad.

Wat willen we bereiken

Toerisme is een belangrijke economische pijler, maar vraagt om regie om de leefbaarheid te behouden. Daarom kiezen we voor kwaliteitstoerisme. Daarnaast investeren we in havens en de nautische sector, betere voorzieningen en promotie van Enkhuizen als watersportstad. We spannen ons in voor de realisatie van de kustboog. In samenwerking met lokale en regionale organisaties streven wij naar verlenging en afstemming van het toeristisch seizoen. De toeristenbelasting wordt om deze reden verhoogd, met de opbrengsten wordt het toerisme in de stad versterkt. Dit betekent ook een investering in het cultureel erfgoed.

Activiteiten / maatregelen

29. Verhogen van toeristenbelasting en havengelden bovenop de inflatiecorrectie, met mogelijkheid van tariefdifferentiatie en rekening houdend met de regionale concurrentiepositie.
30. Opbrengsten van de toeristenbelasting en havengelden zichtbaar investeren in toeristische voorzieningen, havens en erfgoed.

3.4 Erfgoed en cultuurhistorie

Enkhuizen is rijk aan erfgoed en panden met cultuurhistorische waarden. De gemeente is de bewaker van het behoud van het erfgoed, inclusief het toezicht. Naast handhaving en bescherming gaat de gemeente ook over de herbestemming van monumenten. De gemeente heeft een Erfgoednota vastgesteld, maar voor een uitvoeringsprogramma is geen budget opgenomen in de begroting. Binnen afzienbare termijn zal ook een besluit moeten worden genomen over de restauratie van het stadhuis.

Wat willen we bereiken

Het erfgoed en de panden met cultuurhistorische waarden zijn een belangrijk onderdeel van de identiteit van Enkhuizen en voor de aantrekkingskracht als toeristische bestemming. Wij willen dat niet alleen in stand houden, maar er ook meer gebruik van maken, bijvoorbeeld in een sociale functie of in het verenigingsleven. Dit willen we planmatig aanpakken.

Activiteiten / maatregelen

31. Borging van erfgoed en cultuurhistorische waarden binnen ruimtelijke plannen.
32. Erfgoed meer onder de aandacht brengen bij inwoners en toeristen.
33. Opstellen van een nieuwe cultuurnota in samenspraak met inwoners en relevante stakeholders.
34. Herijking van het uitvoeringsprogramma van de Erfgoednota, onder andere de restauratie van het stadhuis.

4. Veiligheid

De doelstelling voor veiligheid is om een leefbare en veilige gemeente te zijn, waar het voor iedereen prettig wonen, werken en recreëren is. De basis van ons veiligheidsbeleid is opgenomen in het Integraal veiligheidsplan. Naast afspraken met de politie wordt het veiligheidsbeleid mede uitgevoerd door de gemeentelijke bijzondere opsporingsambtenaren (BOA's). Verder vallen ook het weerbaar maken van de organisatie en de maatschappij onder dit thema, net als het inspelen op actualiteiten.

De gemeente heeft een rol als:

- Regisseur van lokale veiligheid en coördinator binnen het IVP.
- Opdrachtgever voor BOA's, inclusief prioriteitsstelling en capaciteitsinzet.
- Samenwerkingspartner van politie, OM, BIT en maatschappelijke organisaties.
- Handhaver voor openbare orde, leefbaarheid en ondermijning.
- Initiator van weerbaarheidsprogramma's en preventie (zoals cybercrime voorlichting).

4.1 Zichtbare en menselijke handhaving

Door de verschuiving van taken vanuit politie krijgen BOA's steeds vaker te maken met complexere werkzaamheden. Ook neemt de druk op de capaciteit toe en duurt het in sommige situaties langer voordat politieassistentie beschikbaar is. Deze ontwikkelingen vragen om duidelijke prioriteiten binnen de handhaving.

Wat willen we bereiken

Veiligheid begint bij aanwezigheid en aanspreekbaarheid van handhavers. Wij vinden het belangrijk dat er voldoende en zichtbare handhavers zijn in wijken en op bedrijventerreinen. De handhaving moet gericht zijn op gedrag beïnvloeden, met duidelijke grenzen en sanctionerend waar nodig.

Activiteiten / maatregelen

35. Betere zichtbaarheid van BOA's in de stad en op het water.

36. Onderzoek naar omvang benodigde BOA-capaciteit, eventueel in SED- verband.

37. Onderzoeken van de mogelijkheden voor de inzet van een mobiele politiepost in Enkhuizen.

4.2 Sociale veiligheid en ondermijning

Wat willen we bereiken

We blijven ons inzetten voor een gemeente waarin iedereen zich veilig kan voelen. We willen een inclusieve gemeente zijn. We geven extra aandacht aan verlichting en sociale veiligheid op plekken waar inwoners zich onveilig voelen. We willen de aanpak van ondermijning, huiselijk geweld, drugsgebruik, misbruik van vastgoed en overlast versterken. Dat doen we door intensieve samenwerking tussen gemeente, politie, BIT, jongerenwerk, maatschappelijke- en zorgpartners, ondernemers, gecombineerd met gerichte preventie, handhaving en informatie-uitwisseling.

Vrouwveiligheid wordt structureel geborgd, in lijn met de aangenomen motie Veiligheid van vrouwen en kinderen. Dit wordt vertaald naar concrete maatregelen en uitvoering. Er wordt hierbij stevig

ingezet op bewustwording en preventie, omdat veel grensoverschrijdend gedrag voortkomt uit onderschatting van de impact. Educatie, het bespreekbaar maken van gedrag en het stimuleren van omstandersgedrag zijn hierin essentieel.

Activiteiten / maatregelen

38. In kaart brengen van hot spots waar mensen zich onveilig voelen.
39. Opstellen uitvoeringsplan om de hotspots en onveilige plekken aan te pakken.
40. Opzetten meldpunt voor o.a. vrouwveiligheid waarin signalen of casussen kunnen worden gedeeld en opvolging krijgen.
41. Stevig inzetten op drugspreventie, bestrijden overlast en illegale handel conform Opiumwet en Damoclesbeleid.
42. Verruimen mogelijkheden voor gerichte inzet van cameratoezicht o.a. op bedrijventerreinen, waar dat bijdraagt aan veiligheid, altijd met oog voor privacy en draagvlak.
43. Stimuleren initiatieven om online weerbaarheid van jongeren te vergroten.

5. Openbare ruimte en leefbaarheid

Onder openbare ruimte vallen de volgende onderwerpen:

- kunstwerken zoals bruggen, tunnels, viaducten, kademuren, sluizen en duikers.
- openbaar groen
- speelvoorzieningen
- openbare verlichting
- waterwegen en baggeren
- wegen
- riolering
- kabels en leidingen
- algemene begraafplaats

5.1 Basis op orde

Een goed onderhouden openbare ruimte is essentieel voor leefbaarheid en veiligheid. We constateren dat na jarenlange versobering het onderhoud in de openbare ruimte verbetering behoeft.

Wat willen we bereiken

Het integraal beheers- en onderhoudsplan (beheerplan kapitaalgoederen) biedt een goed uitgangspunt om de basis op orde te krijgen. De uitvoering is echter cruciaal. Die moet leiden tot evenwichtig onderhoud in de hele stad. Het moet helder inzicht geven in de beheer- en onderhoudsacties - wat, waar en wanneer - binnen de openbare ruimte, passend binnen de meerjarenbegroting. Jaarlijks leggen we verantwoording af via de kadernota en actualiseren we het plan waar nodig.

Activiteit en / maatregelen

44. Structureel onderhoud van wegen, bruggen, riolering en verlichting.
45. Inventariseren welke andere ingrepen in de stad kunnen worden gecombineerd met de uitvoering van het beheerplan kapitaalgoederen.
46. Snelle aanpak van achterstallig onderhoud en schade.
47. Stimuleren van de aanleg van een vrijliggend fietspad aan de Haling tussen het streekbos en het buurtbos.

5.2 Klimaatadaptie en groen

De gemeente is eigenaar en beheerder van het openbaar groen en stelt eisen aan het beheren van groen en bomen en stelt kwaliteitsniveaus vast. Daarnaast worden initiatieven van inwoners gefaciliteerd (geveltuintjes, beheer door wijkteams, verkoop van snippergroen). Een belangrijk thema is klimaatverandering, dat vraagt om aandacht op lokaal niveau.

Wat willen we bereiken

We ontwikkelen klimaatbestendige wijken om Enkhuizen bestand te maken tegen hitte, droogte en wateroverlast. Daarnaast investeren we in meer groen in de wijken en meer biodiversiteit. We ondersteunen bewoners die hun straat, plein of buurt willen vergroenen.

Het beheerplan kapitaalgoederen wordt leidend voor het slim combineren van onderhoud met vergroening en klimaatadaptatie. Bij ruimtelijke keuzes volgen we het principe 'water en bodem sturend'.

Activiteiten / maatregelen
48. Toepassen van klimaatadaptieve maatregelen, zoals vergroening, schaduwplekken, waterdoorlatende verharding en extra waterberging, bij elke herinrichting of vervanging in de openbare ruimte.
49. Meer soortenrijk groen, ecologisch beheer en meer ruimte voor bomen.
50. Verminderen van hittestress door vergroening van versteende plekken.
51. Benutten van vervangingsmomenten in het beheerplan om waterberging, infiltratie en klimaatadaptieve inrichting te realiseren.
52. Faciliteren van vergroening van openbare ruimte door buurtbewoners, met eenvoudige procedures, aanbieding van materialen of plantgoed waar mogelijk en heldere beheerafspraken.
53. Standaard bekijken bij elk project welke klimaatmaatregelen kunnen worden ingepast.

5.3 Spelen en bewegen

De gemeente bepaalt het speelruimtebeleid. Ook is de gemeente eigenaar en beheerder van de speelvoorzieningen, stelt eisen aan de speelvoorzieningen en stelt het kwaliteitsniveau vast. Bij herinrichting en nieuwbouw wordt een participatietraject met inwoners doorlopen.

Wat willen we bereiken

Investeren in groen, speelvoorzieningen en sport dragen bij aan gezondheid en ontmoeting. Daarvoor is nodig dat het beleid voor deze thema's op elkaar wordt afgestemd.

Activiteiten / maatregelen
54. Opstellen van een integrale visie op Bewegen, Ontmoeten, Spelen en Sporten (BOSS).
55. Vernieuwen en diversifiëren van speelplekken.
56. Ondersteunen van sportaccommodaties en verenigingen.
57. Verbeteren en uitbreiden van binnensportaccommodaties.
58. Realiseren van openbare sport- en beweegruimte in wijken.

5.4 Parkeren

De bereikbaarheid en parkeerdruk in de binnenstad is nog steeds een knelpunt. Het autogebruik van bewoners, toeristen, pakketbezorgers en logistieke bewegingen naar winkels en bedrijven zorgen voor intensievere verkeersbewegingen en toenemende parkeerdruk.

Wat willen we bereiken

Met het Parkeerplan is een goede stap gezet. Dit plan wordt onverkort uitgevoerd. Aanvullend willen we de parkeerdruk in de binnenstad verder verminderen. Daarom gaan we meer stappen zetten in het faciliteren van parkeren aan de randen van de stad. Ook wordt het dubbelgebruik van parkeerplaatsen waar mogelijk gestimuleerd.

Activiteiten / maatregelen

59. Realiseren van parkeren aan de rand van de stad, zoals de Flevoweg, de Ossenmarkt en het Schootsveld.
60. Overleg met het Zuiderzeemuseum en andere locaties over mogelijkheden dubbel gebruik parkeerplaatsen door de gemeente.
61. Onderzoek naar invoering dynamisch parkeermanagement.

6. Sociaal domein

6.1 Uitgangspunten

Enkhuizen kent een zeer omvangrijk sociaal domein met veel sociale voorzieningen. Mede hierdoor zijn de kosten hiervan onbeheersbaar geworden. Daarom zetten we in op beheersing van deze kosten met behoud van het sociaal gezicht. In 2026 wordt het onderzoek voortgezet naar de positie van Enkhuizen ten opzichte van vergelijkbare gemeenten. Dat is onderdeel van een integrale heroverweging van het sociaal domein, inclusief niet-wettelijke taken en subsidies. Wettelijke taken en taken die zich richten op preventie hebben prioriteit en worden samen met de overige niet-wettelijke taken periodiek heroverwogen op effectiviteit en betaalbaarheid. Ook vindt een beoordeling plaats waar het sociaal domein efficiënter kan worden ingericht.

Ook zetten we deze bestuursperiode in op het vergroten van de zelf- en samenredzaamheid. Dat betekent dat Enkhuizers zich in eerste instantie met hulp van hun sociale netwerk kunnen redden zonder direct een beroep te doen op professionele ondersteuning. Voor degenen die dat echt nodig hebben blijft zorg bereikbaar. Daarom investeren of her-alloceren we middelen om sociale netwerken in Enkhuizen te versterken, zoals verenigingen, stichtingen en buurthuizen. Van hen verwachten we in ruil daarvoor dat hun activiteiten er mede op gericht zijn de sociale cohesie te versterken, ook voor doelgroepen die zij normaal niet bereiken. Op deze manier houden we het sociaal voor iedereen.

Activiteiten / maatregelen

62. Voortzetten van het kerntakenonderzoek in het sociaal domein.

63. Op basis van dit onderzoek wordt een additionele financiële taakstelling opgelegd, gericht op kostenbeheersing binnen het sociaal domein, inclusief subsidies, van 4 tot 6%.

64. Onderzoeken van de mogelijkheden van consolidatie van welzijnsorganisaties.

6.2 Sociale basis

Dit beleidsterrein omvat sport, cultuur, bibliotheekvoorzieningen, welzijnsactiviteiten en andere laagdrempelige voorzieningen in de buurtgemeenschappen en wijken. Daarnaast gaat het om ondersteuning van verenigingen, vrijwilligerswerk en ontmoetingsplekken die bijdragen aan participatie en leefbaarheid.

De gemeente heeft wettelijke taken op het gebied van publieke gezondheid en bibliotheekvoorzieningen en faciliteert sport-, cultuur- en welzijnsactiviteiten. Daarnaast ondersteunt de gemeente maatschappelijke organisaties en verenigingen.

Wat willen we bereiken

Wij kiezen voor een sociaal domein waarin de mens centraal staat. We streven naar een sterke en toegankelijke sociale basis in Enkhuizen, waarin iedere inwoner kan meedoen, zich kan ontwikkelen en anderen kan ontmoeten. We willen dat sport, cultuur, welzijn en bibliotheekvoorzieningen voor iedereen bereikbaar zijn, ongeacht leeftijd, achtergrond of inkomen. Verenigingen, vrijwilligers en maatschappelijke organisaties vormen het hart van onze gemeenschap; daarom zetten we in op hun vitaliteit en continuïteit. We bouwen aan wijken en dorpen waar mensen elkaar kennen, waar ontmoetingsplekken bruisen en waar eenzaamheid wordt tegengegaan.

Door een gezonde leefstijl te stimuleren en preventieve gezondheidsprogramma's te versterken, vergroten we de kwaliteit van leven. Voor kinderen en jongeren willen we gelijke kansen creëren door hen toegang te geven tot sport, cultuur en talentontwikkeling.

We investeren in preventie en welzijn om zwaardere zorg te voorkomen. We versterken de zelf- en samenredzaamheid van de samenleving. Daarin is een belangrijke rol weggelegd voor mantelzorgers en vrijwilligers. Door de toenemende vergrijzing en krapte op de arbeidsmarkt staat de toegankelijkheid van de zorg onder druk. We maken de toegang voor zorg- en ondersteuningsvragen eenvoudiger. Een hechte samenwerking tussen organisaties versterkt de sociale samenhang en laat de ondersteuning beter aansluiten op wat inwoners nodig hebben. Daarom versterken wij de samenwerking tussen wonen, welzijn en zorg, zodat onze ouderen prettig, veilig en zelfstandig kunnen blijven wonen en de zorg bereikbaar en beschikbaar blijft voor al onze inwoners.

Activiteiten / maatregelen
65. Versterking samenwerking maatschappelijke partners door een integrale aanpak tussen welzijn, zorg, sport, cultuur en onderwijs.
66. Er komt één herkenbaar centraal aanspreekpunt voor zorg- en ondersteuningsvragen.
67. Ondersteunen van buurthuizen, dorpskamers en ontmoetingsplekken, inclusief vrijwilligersstructuren.
68. Stimuleren van sportdeelname, inclusief jeugdfonds en samenwerking met sportverenigingen.
69. Versterken van lokale cultuurmakers, amateurkunst, evenementen en cultuureducatie.
70. Ondersteunen van vrijwilligers, mantelzorgers en verenigingen door inzet op werving, waardering, training en administratieve ontlasting.
71. Mobiliseren op een laagdrempelige manier van meer vrijwilligers, ook omdat actieve deelname aan de samenleving goed is voor de vrijwilliger zelf.

6.3 Jeugd en onderwijs

De gemeente Enkhuzen is op grond van de Jeugdwet verantwoordelijk voor tijdige en passende jeugdhulp en zet sterk in op preventie en vroegsignalering. Kinderopvang en scholen zijn belangrijke vindplaatsen van signalen, waarbij de samenwerking met jeugdhulp structureel wordt versterkt. Onderwijs, kinderopvang en jeugdhulp werken steeds nauwer samen om passende ondersteuning voor jeugd en gezin te realiseren. De gemeente borgt haar wettelijke taken: adequate onderwijs-huisvesting, voldoende aanbod van openbaar en inclusief onderwijs, en een kwalitatief sterk aanbod van voorschoolse educatie. Daarnaast voert de gemeente regie op de samenwerking tussen onderwijs, kinderopvang, jeugdhulp en wijkteams, zodat kinderen niet tussen wettelijke schotten vallen. De afspraken uit de Integrale Huisvestingsplannen worden uitgevoerd en de gemeente geeft uitvoering aan de Hervormingsagenda Jeugd en de Visie Sociaal Domein, met nadruk op domeinoverstijgende samenwerking en preventie.

Wat willen we bereiken

Preventie en samenwerking vormen de kern van ons onderwijs- en jeugdbeleid. De samenwerking tussen scholen, zorg en welzijn wordt verdiept, zodat ondersteuning eerder en effectiever wordt

ingezet. De visie op onderwijshuisvesting wordt onverkort uitgevoerd. Jongeren worden actiever betrokken bij beleidsvorming en bij de ontwikkeling van voorzieningen die voor hen relevant zijn.

Activiteiten / maatregelen

72. De gemeenteraad gaat een aantal keer per jaar in gesprek met de jongerenraad.

73. Investeren in nieuwe schoolgebouwen.

6.4 Bestaanszekerheid

Bestaanszekerheid betekent dat mensen in staat zijn om hun primaire levensbehoeften te vervullen, zoals voedsel, kleding, huisvesting, energie en persoonlijke verzorging, en daarnaast ook secundaire behoeften zoals gezondheid, onderwijs, sociale relaties en een zinvol leven. Het gaat dus niet alleen om geld, maar ook om toegang tot een woning, werk, onderwijs, zorg en sociale participatie.

De gemeente ondersteunt inwoners met een laag inkomen en vermogen om rond te komen door financiële steun te bieden. Schuldhulpverlening is beschikbaar en toegankelijk voor al onze inwoners en ondernemers, ongeacht de omvang van hun financiële problemen.

De uitvoeringsregie op het inburgeren is belegd bij WerkSaam en de uitvoeringsregie op het maatschappelijke vlak ligt bij onze eigen inburgeringsconsulenten. Het is een wettelijke verplichting (taakstelling) om een bepaald aantal statushouders te huisvesten binnen de gemeente.

Wat willen we bereiken

Voorop staat dat iedereen mee moet kunnen doen. Dat geldt voor onze huidige inwoners en ook voor nieuwkomers. Tot nu toe is dat vanuit de gemeente met meerdere bovenwettelijke maatregelen financieel ondersteund. Wij willen die bovenwettelijke maatregelen versoberen. Daarmee maken we middelen vrij om meer te kunnen investeren in preventie en in het versterken van de zelf- en samenredzaamheid van mensen. Ook zal het bijdragen aan het gezond maken van de gemeentelijke financiën.

Activiteiten / maatregelen

- 74. Versterking van de vroegsignalering en de preventieve inzet op financiële gezondheid.
- 75. Versoberen van minimaregelingen, zodat deze toegankelijk blijven voor wie dat echt nodig heeft.
- 76. Integratie van nieuwkomers via taal, werk en vrijwilligerswerk.
- 77. Vluchtelingenopvang binnen wettelijke kaders. Dat vraagt om intensieve voorbereiding, met nadruk op participatie en draagvlak.

7. Dienstverlening en bestuur

Dienstverlening is een breed en samenhangend begrip dat alle vormen van contact, ondersteuning en besluitvorming omvat waarmee de gemeente in verbinding staat met inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners. Het betreft niet alleen de zichtbare publiekscontacten via balie, telefoon of digitale kanalen, maar ook de achterliggende processen, de kwaliteit van besluitvorming, de begrijpelijkheid van communicatie en de mate waarin de gemeente aansluit bij de leefwereld van inwoners.

De gemeente heeft een wettelijke en maatschappelijke verantwoordelijkheid om:

- toegankelijke en rechtmatige dienstverlening te bieden;
- inwoners en ondernemers goed te informeren;
- besluiten tijdig en zorgvuldig te nemen;
- digitale én persoonlijke dienstverlening te organiseren;
- kwetsbare inwoners passende ondersteuning te bieden.

Bij bestuur gaat het in de eerste plaats om de bestuurscultuur. Dit betreft het handelen van de lokale ambtsdragers en hun onderlinge omgang. Daarnaast gaat het om de wijze waarop de relatie met de samenleving wordt vormgegeven.

7.1 Betrouwbare en begrijpelijke overheid

Wat willen we bereiken

Wij zetten in op een bestuursstijl waarin transparantie, nabijheid en uitvoerbaarheid centraal staan. De gemeente moet ook betrouwbaar, bereikbaar en duidelijk zijn. Digitale dienstverlening heeft ons veel gebracht en is in deze tijd onmisbaar. Daarnaast houden we in onze dienstverlening ook rekening met mensen die digitaal niet zo vaardig zijn. We communiceren helder en begrijpelijk over wat we doen en wat onze inwoners van ons mogen verwachten. Onze website is toegankelijk en bevat heldere informatie. We voeren een verbeterslag door in onze dienstverlening om dit alles te realiseren.

Activiteiten / maatregelen

78. Opstellen van een verbeterplan dienstverlening met:

- heldere communicatie in begrijpelijke taal als norm;
- persoonlijk contact als mogelijkheid naast digitale dienstverlening;
- duidelijke servicenormen voor afhandeling en terugkoppeling;
- een beter toegankelijke gemeentelijke website.

7.2 Participatie en vertrouwen

Wat willen we bereiken

In Nederland is al jaren sprake van een neerwaartse spiraal als het gaat om het vertrouwen in de overheid. In dat verband wordt gesproken over de groeiende kloof tussen overheid en inwoners. En dit (h)erkennen we in Enkhuizen. We willen die trend doorbreken, omdat we geloven in samenwerking met de samenleving. Daarvoor is wederzijds vertrouwen nodig. Dat vertrouwen ontstaat niet vanzelf, daar moeten we aan werken. Participatie is daar een wezenlijk onderdeel van. Het hoort niet alleen bij goed bestuur, echte participatie versterkt ook de relatie met de samenleving. Wij willen de participatie verbeteren door inwoners en ondernemers vroegtijdig en duidelijk te

betrekken bij beleidsvorming en projecten. Daarbij wordt helder gecommuniceerd wat wel en niet beïnvloedbaar is.

Naast participatie is openheid en herkenbaarheid heel belangrijk. Daarvoor is gerichte actie nodig. Van de collegeleden verwachten we dat ze daaraan actief bijdragen. Ook de raad kan stappen zetten om de relatie met de samenleving te verbeteren. Met het oog op het imago van het gemeentebestuur gaan raads- en collegeleden op een respectvolle manier met elkaar om.

Activiteiten / maatregelen

79. Herijking Participatiebeleid en Participatieverordening om inwoners vroegtijdig te betrekken bij plannen en besluiten, met heldere spelregels voor participatie.
80. Ruimte voor wijkinitiatieven en burgerkracht.
81. Actief, helder en begrijpelijk communiceren over beleidskeuzes naar inwoners en ondernemers.
82. We nemen het initiatief om samen een programma “De raad naar de straat” op te stellen.
83. Collegeleden blijven zichtbaar en aanspreekbaar in de wijken en onderhouden actief contact met de samenleving.

7.3 Vergunningen en subsidies

Vergunningverlening is een instrument om ontwikkelingen in de gemeente te reguleren. Voor de aanvragers is van belang dat ze snel en klantvriendelijk worden geholpen, terwijl onze inwoners mogen verwachten dat zorgvuldig wordt gekeken naar zaken als inpasbaarheid en gevolgen voor de omgeving. Subsidies zijn een populair middel om gemeentelijke doelstellingen te realiseren. In de loop der tijd heeft de omvang van de subsidies grote vormen aangenomen, zowel qua aantal ontvangers als het daarmee gemoeide budget. Dit bemoeilijkt een adequate controle op de doelgerichtheid van de subsidieverlening.

Wat willen we bereiken

We vinden het belangrijk om als gemeente niet alleen aan te geven wat niet kan, maar vooral ook mee te denken over wat wel mogelijk is. Meedenken en klantvriendelijkheid staan hoog in ons vaandel. De doorlooptijd van vergunningaanvragen willen we waar mogelijk inkorten, zonder afbreuk te doen aan een zorgvuldige belangenafweging. Ook onderzoeken we de mogelijkheid om voor jaarlijkse vergunningaanvragen meerjarige vergunningen af te geven.

Voor subsidies streven we naar een heldere relatie met gemeentelijke doelen en het leveren van een effectieve bijdrage aan de realisatie daarvan. Ook willen we periodiek doorlichten of de subsidies nog doelmatig zijn en of de daarmee gemoeide ambtelijke tijdsbesteding nog in verhouding staat tot de beoogde opbrengsten.

Activiteiten / maatregelen

84. Doorlichten vergunningprocedures op mogelijkheden om de doorlooptijd in te korten.
85. Onderzoeken van de mogelijkheid om voor jaarlijks terugkerende evenementen een meerjarige vergunning af te geven.
86. Doorlichten subsidieverordening en subsidiestromen op doelmatigheid en efficiency, waarbij meerjarige subsidies en bundeling van subsidiestromen tot de mogelijkheden behoren.

8. Regionale samenwerking

De regionale samenwerking is divers. Van ambtelijke en bestuurlijke afstemmings-overleggen, gemeenschappelijke regelingen (GR-en) en onderwerp-specifieke platformen, naar een regionale strategische agenda waarin de gezamenlijke doelen van West-Friesland samenkomen. Hieronder vallen ook de koersdocumenten voor hoe we de ruimte in West-Friesland en Noord-Holland Noord in gaan delen, net als de regionale projectfinanciering via Regiodeal en Integraal Zorgakkoord. Deze samenwerking is belangrijk, omdat steeds meer grote maatschappelijke opgaven de gemeentegrenzen overstijgen. Denk hierbij aan woningbouw, bereikbaarheid, energietransitie, economische ontwikkeling en de toekomst van het landelijk gebied.

De rol van de gemeente betreft:

- Deelname aan regionale overleggen;
- Leveren van capaciteit in de regio middels bestuurlijk en ambtelijk opdrachtgevers, projectleiders en projectmedewerkers;
- Financiële partner in projecten en programma's;
- Deelname aan het Algemeen Bestuur en/of Dagelijks Bestuur van gemeenschappelijke regelingen en het afgeven van zienswijzen op financiële documenten van deze gemeenschappelijke regelingen.

Wat willen we bereiken

Samenwerking met anderen versterkt Enkhuizen. Daarom blijven we actief samenwerken in West Friesland op het gebied van wonen, zorg, economie en bereikbaarheid. Wel willen we uitgaan van de eigen identiteit en zeggenschap.

Activiteiten / maatregelen

87. Versterken van de betrokkenheid van gemeenteraden, met name bij het Pact van West-Friesland.
88. Harmoniseren van beleid en processen binnen de SED-gemeenten.
89. Onze burgemeester gaat – op verbindende en daadkrachtige wijze – voorop in de zoektocht naar de bestuurlijke toekomst om Enkhuizen daarin verder te brengen. Daarbij verdient een aanpak van onderop de voorkeur.

179. 48 (10 21)

9. Financiën

9.1 Verantwoord financieel beleid

De financiële situatie vraagt om realisme en discipline. De afgelopen jaren zijn we als raad diverse malen onaangenaam verrast. Dit vraagt om steviger sturen op het financiële beleid, door de raad, het college en de ambtelijke ondersteuning. Daar komt bij dat zich financieel donkere wolken aandienen aan de horizon. Als we nu niet ingrijpen zullen de aankomende jaren grote structurele tekorten ontstaan. Dat vraagt om lastige keuzes.

Wat willen we bereiken

Wij kiezen voor een financieel beleid waarin beheersing, transparantie en toekomstbestendigheid centraal staan. Dit betekent dat niet alle wensen kunnen worden gerealiseerd en dat duidelijke prioriteiten noodzakelijk zijn. Wettelijke taken en taken die zich richten op preventie hebben daarbij altijd voorrang; pas daarna ontstaat ruimte voor aanvullende ambities. Nieuwe beleidsvoornemens worden uitsluitend uitgevoerd wanneer zij financieel gedekt én uitvoerbaar zijn. Daarbij kijken we primair naar herprioritering van bestaande middelen, voordat aanvullende uitgaven worden overwogen. Voor alle taken geldt dat ze periodiek worden heroverwogen op effectiviteit en betaalbaarheid.

Om nieuw beleid te kunnen uitvoeren en nieuwe investeringen te kunnen doen is het daarnaast ook noodzakelijk onze solvabiliteit structureel te versterken. Dat geldt eveneens voor ons vermogen om via de algemene reserve tegenvallers op te kunnen vangen.

We investeren de komende vier jaar in totaal circa €19 miljoen in onder andere erfgoed, voorzieningen, duurzaamheid en versterking van de samenleving en de leefomgeving. Deze investeringen zijn mede afhankelijk van (externe) uitvoeringscapaciteit en worden hierop realistisch gefaseerd en geprioriteerd.

Activiteit / maatregelen

90. Bij een positief rekeningresultaat is de eerste prioriteit het verhogen van de algemene reserve tot 2% van de begroting.
91. Jaarlijks doorlichten van minimaal twee programmaonderdelen uit de begroting op doelmatigheid en efficiency.
92. Bij voorstellen voor grote uitgaven/investeringen wordt een uitgebreide separate risicoparagraaf toegevoegd.

9.2 De inkomstenkant

Wat willen we bereiken

Behalve het her-alloceren van middelen is ook gekeken naar mogelijkheden om meer inkomsten te genereren. Die mogelijkheden zijn beperkt omdat we de OZB met niet meer dan de inflatiecorrectie willen laten stijgen. De leges en de afvalstoffenheffing zijn in principe kostendekkend. Voor de ondernemers liggen de lokale lasten al hoger dan in omliggende gemeenten. Alleen als laatste redmiddel is een hogere stijging denkbaar.

We zien wel ruimte voor de verhoging van de toeristenbelasting en de havengelden. Deze verhogingen worden voornamelijk gedragen door bezoekers van buiten de stad. De meeropbrengst wordt gebruikt voor zichtbare investeringen in toerisme, havens en erfgoed.

Activiteit / maatregelen

29. Verhoging toeristenbelasting en havengelden bovenop de inflatiecorrectie, met mogelijkheid van tariefdifferentiatie en rekening houdend met de regionale concurrentiepositie.

93. Geen lokale lastenverhoging boven de inflatiecorrectie, tenzij als laatste redmiddel.

9.3 De uitgavenkant

Ondanks de precaire staat van onze financiële situatie is in dit akkoord een groot aantal maatregelen opgenomen dat investeringen vergt en/of leidt tot een structurele verhoging van de uitgaven. De haalbaarheid daarvan hangt af van de mate waarin we erin slagen de in de voorgaande hoofdstukken beschreven her-allocatie van middelen ook daadwerkelijk te realiseren. Met die opgave gaat het nieuwe college aan de slag.

Wat willen we bereiken

- Substantiële verlaging van het budget voor het sociaal domein.
- Scherpere kaders voor een effectieve omgang met schaarse capaciteit en het zoveel mogelijk beperken van externe inhuur.
- Expliciete keuzes in projecten, met extra focus op veiligheid, wonen, preventie en het ondernemersklimaat.
- Substantiële reductie van de overhead door in te zetten op efficiency en verdere digitalisering, zodat capaciteit vrijkomt voor nieuwe beleidsvraagstukken.
- Een versterking van onze financiële stabiliteit door verhoging van de reserves.
- Ruimte voor investeringen en verhoging van de structurele uitgaven voor maatregelen die vooral ten goede komen aan de economie, de leefbaarheid, veiligheid en samenredzaamheid van de Enkhuizer gemeenschap.

Activiteit / maatregelen

94. Verminderen uitgaven aan overhead met 5 tot 9%.

Samenvatting van de indicatieve uitgaven per thema

Onderdelen	Richting in %		Richting gemiddeld in €
Ruimtelijke ordening en wonen	+5%	tot +10%	+100.000
Economie en toerisme	+15%	tot +25%	+300.000
Veiligheid	+5%	tot +7,5%	+200.000
Openbare ruimte en Leefbaarheid	+5%	tot +7,5%	+600.000
Sociaal domein	-4%	tot -5%	-1.400.000
Dienstverlening en bestuur	+25%	tot +50%	+100.000
Overhead	-5%	tot -9%	- 850.000
Reserves	+1,5%	tot +2%	+950.000

Bijlage: Indicatief financieel overzicht

Overzicht voorgenomen investeringen	Bedrag
Klimaatadaptieve maatregelen	2.500.000
Cultureel erfgoed, inclusief stadhuis	3.000.000
Schoolgebouwen	2.500.000
Moderniseren industrieterreinen	1.000.000
Sportaccommodaties en verenigingsgebouwen	2.000.000
Openbare sport- en beweegruijnte in wijken	500.000
Parkeren aan de rand van de stad	1.500.000
Onderhoud van wegen, bruggen, riolering en verlichting	3.000.000
Binnensportaccommodaties	2.500.000
Vernieuwen en diversifiëren van speelplekken	500.000
Totaal	€ 19.000.000

Activiteiten en maatregelen	Extra uitgaven	Investeringen
1. Lopende gebiedsontwikkelingen zoals Gouwe Vaart, Stadskade en Nijevoert worden voortvarend uitgevoerd. Daarbij worden, gelet op de langjarige uitvoeringsperiode, de vooraf afgesproken woningdifferentiatie en de behoeften aan woonvoorzieningen geëvalueerd.	50.000	
2. Projecten die zich in een vergevorderd stadium bevinden en snel tot realisatie kunnen komen, krijgen prioriteit.	Interne uren	
3. Waar procedures onnodig vertragen, wordt gekeken hoe deze binnen wettelijke kaders kunnen worden verkort.	Interne uren	
4. Maken van heldere prestatieafspraken met woningbouwcorporatie Welwonen en die vooraf om wensen en bedelingen voorleggen aan de raad.	n.v.t.	
5. In gesprek gaan met woningbouwcorporatie Welwonen over de wijze waarop minder courante huurwoningen kunnen worden verkocht om te kunnen investeren in nieuwbouw.	Interne uren	
6. Stimuleren van de gewenste doorstroming met verhuisondersteuning en heldere informatie.	n.v.t.	
7. Onderzoek naar de mogelijkheden van de opstart van de koopstartregeling in Enkhuizen.	Interne uren	
8. Actief stimuleren van Wonen boven winkels en transformatie van leegstaand vastgoed.	n.v.t.	
9. Onderzoeken van de mogelijkheden om bestaande bedrijfslocaties een nieuwe bestemming te geven die meer passend is bij de groei van de stad.	Interne uren	
10. Woningplitsing, hospitaerverhuur en optoppen mogelijk maken onder duidelijke kwaliteits- en veiligheidsvoorwaarden.	Interne uren	

11. Onderzoeken van de voorwaarden om woningdelen mogelijk te maken.	Interne uren	
12. Mogelijk maken om te kunnen afwijken van de parkeernormen om de woningbouw te versnellen.	n.v.t.	
13. Uitvoeren van een haalbaarheidsonderzoek naar de realisatie van Skaeve Huse in Enkhuizen t.b.v. eigen inwoners.	Interne uren	
14. Opstellen van een integrale nota Duurzaamheid als leidraad voor de inbreng in andere beleidsterreinen.	Interne uren	
15. Ondersteunen van inwoners en buurtinitiatieven via informatie, advies en subsidies, o.a. met betrekking tot isolatie, energiebesparing en netcongestie.	Interne uren	
16. Maatwerk bij verduurzamen van monumenten en historisch erfgoed.	n.v.t.	
17. Zonnepanelen primair op daken, zorgvuldig omgaan met landschap.	n.v.t.	
18. Verkennen op welke wijze kan worden aangesloten bij het initiatief van de small modular reactor (SMR) in Opmeer.	n.v.t.	
19. Verkennen vervolgstappen naar minder (rest)afval en meer hergebruik.	n.v.t.	
20. Inrichten van één duidelijk en herkenbaar aanspreekpunt voor al onze ondernemers.	30.000	
21. Structureel overleg voeren met ondernemersverenigingen, horeca en parkmanagement.	15.000	
22. In principe beperken van de verhoging van lokale lasten voor bedrijven tot de inflatie.	n.v.t.	
23. Opstellen van een nieuw evenementenbeleid in samenspraak met inwoners, ondernemers en andere belangrijke stakeholders.	15.000	
24. Moderniseren en herstructureren van Schepenwijk.	50.000	1.000.000
25. Opstellen van een herstructureringsplan voor Krabbersplaat.	Interne uren	
26. Verbeteren van veiligheid, verlichting en bereikbaarheid op bedrijventerreinen.	50.000	
27. Gericht aanpakken van ondermijning, schijnconstructies en illegale bewoning op bedrijventerreinen, o.a. in samenwerking met het BIT.	25.000	
28. Via samenwerkingsverbanden in de regio proberen jongeren te interesseren voor sectoren waarin Enkhuizen sterk is, zoals de zaadveredelingssector en maritieme techniek.	15.000	
29. Verhogen van toeristenbelasting en havengelden bovenop de inflatiecorrectie, met mogelijkheid van tariefdifferentiatie en rekening houdend met de regionale concurrentiepositie.	-200.000	
30. Opbrengsten van de toeristenbelasting en havengelden zichtbaar investeren in toeristische voorzieningen, havens en erfgoed.	200.000	
31. Borging van erfgoed en cultuurhistorische waarden binnen ruimtelijke plannen.	n.v.t.	
32. Erfgoed meer onder de aandacht brengen bij inwoners en toeristen.	35.000	
33. Opstellen nieuwe cultuurnota in samenspraak met inwoners en relevante stakeholders.	40.000	
34. Herijking van het uitvoeringsprogramma van de Erfgoednota, onder andere de restauratie van het stadhuis.	100.000	3.000.000

35. Betere zichtbaarheid van BOA's in de stad en op het water.	100.000	
36. Onderzoek naar omvang benodigde BOA-capaciteit, eventueel in SED-verband.	Interne uren	
37. Onderzoeken van de mogelijkheden voor de inzet van een mobiele politiepост in Enkhuizen.	Interne uren	
38. In kaart brengen van hot spots waar mensen zich onveilig voelen.	Interne uren	
39. Opstellen uitvoeringsplan om de hotspots onveilige plekken aan te pakken.	n.v.t.	
40. Opzetten meldpunt voor o.a. vrouwveiligheid waarin signalen of casussen kunnen worden gedeeld en opvolging krijgen.	30.000	
41. Stevig inzetten op drugspreventie, bestrijden overlast en illegale handel conform Opiumwet en Damoclesbeleid.	n.v.t.	
42. Verruimen mogelijkheden voor gerichte inzet van cameratoezicht o.a. op bedrijventerreinen, waar dat bijdraagt aan veiligheid, altijd met oog voor privacy en draagvlak.	n.v.t.	
43. Stimuleren initiatieven om online weerbaarheid van jongeren te vergroten.	20.000	
44. Structureel onderhoud van wegen, bruggen, riolering en verlichting.	125.000	3.000.000
45. Inventariseren welke andere ingrepen in de stad kunnen worden gecombineerd met de uitvoering van het beheerplan kapitaalgoederen.	Interne uren	
46. Snelle aanpak van achterstallig onderhoud en schade.	210.000	
47. Stimuleren van de aanleg van een vrij liggend fietspad aan de Haling tussen het streekbos en het buurtbos.	n.v.t.	
48. Toepassen van klimaatadaptieve maatregelen, zoals vergroening, schaduwplekken, waterdoorlatende verharding en extra waterberging, bij elke herinrichting of vervanging in de openbare ruimte.	145.000	2.500.000
49. Meer soortenrijk groen, ecologisch beheer en meer ruimte voor bomen.	n.v.t.	
50. Verminderen van hittestress door vergroening van versteende plekken.	n.v.t.	
51. Benutten van vervangingsmomenten in het beheerplan om waterberging, infiltratie en klimaatadaptieve inrichting te realiseren.	n.v.t.	
52. Faciliteren van vergroening van openbare ruimte door buurtbewoners, met eenvoudige procedures, aanbieding van materialen of plantgoed waar mogelijk en heldere beheerafspraken.	n.v.t.	
53. Standaard bekijken bij elk project welke klimaatmaatregelen kunnen worden ingepast.	n.v.t.	
54. Opstellen van een integrale visie op Bewegen, Ontmoeten, Spelen en Sporten (BOSS).	Interne uren	
55. Vernieuwen en diversifiëren van speelplekken.	25.000	500.000
56. Ondersteunen van sportaccommodaties en verenigingen.	65.000	2.000.000
57. Verbeteren en uitbreiden van binnensport-accommodaties.	85.000	2.500.000
58. Realiseren van openbare sport- en beweegruijnte in wijken.	25.000	500.000
59. Realiseren van parkeren aan de rand van de stad, zoals de Flevoweg, de Ossenmarkt en het Schootsveld.	50.000	1.500.000
60. Overleg met het Zuiderzeemuseum en andere locaties over mogelijkheden dubbel gebruik parkeerplaatsen door de gemeente.	Interne uren	

61. Onderzoek naar invoering dynamisch parkeermanagement.	25.000	
62. Voortzetten van het kerntakenonderzoek in het sociaal domein.	n.v.t.	
63. Op basis van dit onderzoek wordt een additionele financiële taakstelling opgelegd, gericht op kostenbeheersing binnen het sociaal domein, inclusief subsidies, van 4 tot 5%.	-1.400.000	
64. Onderzoeken van de mogelijkheden van consolidatie van welzijnsorganisaties.	n.v.t.	
65. Versterking samenwerking maatschappelijke partners door een integrale aanpak tussen welzijn, zorg, sport, cultuur en onderwijs.	n.v.t.	
66. Er komt één herkenbaar centraal aanspreekpunt voor zorg- en ondersteuningsvragen.	120.000	
67. Ondersteunen van buurthuizen, dorpskamers en ontmoetingsplekken, inclusief vrijwilligersstructuren.	Interne uren	
68. Stimuleren van sportdeelname, inclusief jeugdfonds en samenwerking met sportverenigingen.	100.000	
69. Versterken van lokale cultuurmakers, amateurkunst, evenementen en cultuureducatie.	50.000	
70. Ondersteunen van vrijwilligers, mantelzorgers en verenigingen door inzet op werving, waardering, training en administratieve ontlasting.	30.000	
71. Mobiliseren op een laagdrempelige manier van meer vrijwilligers, ook omdat actieve deelname aan de samenleving goed is voor de vrijwilliger zelf.	50.000	
72. De gemeenteraad gaat een aantal keer per jaar in gesprek met de jongerenraad.	n.v.t.	
73. Investeren in nieuwe schoolgebouwen.	85.000	2.500.000
74. Versterking van de vroegsignalering en de preventieve inzet op financiële gezondheid.	100.000	
75. Versoberen van minimaregelingen, zodat deze toegankelijk blijven voor wie dat echt nodig heeft.	Zit in 63	
76. Integratie van nieuwkomers via taal, werk en vrijwilligerswerk.	n.v.t.	
77. Vluchtelingenopvang binnen wettelijke kaders. Dat vraagt om intensieve voorbereiding, met nadruk op participatie en draagvlak.	Interne uren	
78. Opstellen van een verbeterplan dienstverlening met: - heldere communicatie in begrijpelijke taal als norm; - persoonlijk contact als mogelijkheid naast digitale dienstverlening; - duidelijke servicenormen voor afhandeling en terugkoppeling; - een beter toegankelijke gemeentelijke website.	25.000	
79. Herijking Participatiebeleid en Participatieverordening om inwoners vroegtijdig te betrekken bij plannen en besluiten, met heldere spelregels voor participatie.	Interne uren	
80. Ruimte voor wijkinitiatieven en burgerkracht.	150.000	
81. Actief, helder en begrijpelijk communiceren over beleidskeuzes naar inwoners en ondernemers.	Interne uren	
82. We nemen het initiatief om samen een programma "De raad naar de straat" op te stellen.	15.000	
83. Collegeleden blijven zichtbaar en aanspreekbaar in de wijken en onderhouden actief contact met de samenleving.	n.v.t.	

84. Doorlichten vergunningprocedures op mogelijkheden om de doorlooptijd in te korten.	Interne uren	
85. Onderzoeken van de mogelijkheid om voor jaarlijks terugkerende evenementen een meerjarige vergunning af te geven.	Interne uren	
86. Doorlichten subsidieverordening en subsidiestromen op doelmatigheid en efficiency, waarbij meerjarige subsidies en bundeling van subsidiestromen tot de mogelijkheden behoren.	Interne uren	
87. Versterken van de betrokkenheid van gemeenteraden, met name bij het Pact van West-Friesland.	n.v.t.	
88. Harmoniseren van beleid en processen binnen de SED-gemeenten.	Interne uren	
89. Onze burgemeester gaat – op verbindende en daadkrachtige wijze – voorop in de zoektocht naar de bestuurlijke toekomst om Enkhuizen daarin verder brengen. Daarbij verdient een aanpak van onderop de voorkeur.	n.v.t.	
90. Bij een positief rekeningresultaat is de eerste prioriteit het verhogen van de algemene reserve tot 2% van de begroting.	n.v.t.	
91. Jaarlijks doorlichten van minimaal twee programmaonderdelen uit de begroting op doelmatigheid en efficiency.	Interne uren	
92. Bij voorstellen voor grote uitgaven/investeringen wordt een uitgebreide separate risicoparagraaf toegevoegd.	n.v.t.	
93. Geen lokale lastenverhoging boven de inflatiecorrectie, tenzij als laatste redmiddel.	n.v.t.	
94. Verminderen uitgaven aan overhead met 5 tot 9%.	-850.000	

Fotografie: Henk Visser, Annemarie Wolkers-Ven, Anouk Groot-Hudepohl, gemeente Enkhuizen, Antoine Koekenbier.

